

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka VI.

Vydaná dne 14. listopadu 1918.

Čís. 36.

Zákon ze dne 9. listopadu 1918 o jednacím řádu Národního shromáždění.

Národní výbor československý nařizuje:
Jednací řád Národního shromáždění.

I. Jak se ustaví Národní shromáždění (sněmovna).

§ 1.

Kancelář Národního výboru vydá členům Národního shromáždění (poslancům) průkazní list, opatřený podpisy dvou členů předsednictva Národního výboru, který opravňuje poslance ke vstupu do Národního shromáždění.

§ 2.

Ustavující schůzi Národního shromáždění svolá předsednictvo Národního výboru do Prahy do sněmovní budovy. Předsednictvo Národního výboru řídí jednání Národního shromáždění, dokud toto se neustaví.

§ 3.

Předsednictvo Národního výboru jmenuje tajemníka Národního shromáždění a potřebný počet úředníků a služiv a ustanoví přednostu a úředníky těsnopisné kanceláře.

§ 4.

Členové Národního shromáždění v první schůzi, již se účastní, slíbí, že budou zachovávat zákony státu československého a že úřad svůj budou zastávat dle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

§ 5.

Národní shromáždění zvolí předsedu, 4 místopředsedy, 8 zapisovatelů a 4 pořadatele.

§ 6.

Voli se lístky. Tajemník sněmovní nebo úředník jím ustanovený vyvolává jména členů, kteří jednotlivě odevzdávají hlasovací lístky. Když hlasování je skončeno, přeruší předseda

schůzi; tajemník sněmovní pak za dozoru předsednictva Národního výboru sečte odevzdané hlasy a sepíše o tom protokol, jež podepíše předseda schůze a tajemník sněmovní. Po té předsedající zahájí znovu schůzi a ohlásí výsledek hlasování.

§ 7.

Při volbě rozhoduje jednoduchá většina; nedocílí-li se jí, provede se ihned užší volba mezi kandidáty s největším počtem hlasů. Je-li při užší volbě rovnost hlasů, rozhodne los, jež vyřadí předsedající. Po volbě zahájí se znovu veřejná schůze.

II. Činnost jednotlivých funkcionářů.

§ 8.

Předseda řídí schůzi Národního shromáždění, uděluje slovo řečníkům, volá řečníky k věci a k pořádku, odnímá jim slovo, řídí hlasování a prohlašuje výsledek jeho. Předseda zastupuje Národní shromáždění na venek a podepisuje spolu s jedním zapisovatelem a tajemníkem sněmovní listiny, vydávané Národním shromážděním. Předseda povoluje vydání v rámci rozpočtu povoleného Národním shromážděním, jemu jest podřízena kancelář sněmovní i těsnopisná.

§ 9.

Místopředsedové zastupují předsedu se vši jeho mocí i se všemi jeho povinnostmi za jeho nepřítomnosti v pořadí, v jakém je předseda k tomu povolal. Nemůže-li předseda roztržnouti, učí pořad, v němž místopředsedové ho zastupují, porada místopředsedů většinou hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje los.

§ 10.

Zapisovatelé dozírají na hlasování, ověřují protokoly sněmovní, spolupodpisují sněmovní listiny, dozírají na kancelář těsnopisnou. V pořadí jejich úřadování platí obdobně ustanovení § 9.

§ 11.

Pořadatelé zjednáávají k vyzvání předsedy nebo úřadujícího místopředsedy pořádek v síni i v budově sněmovní.

§ 12.

Předseda Národního shromáždění rozhoduje o tom, jak mají být rozděleny místnosti ve sněmovní budově, jak jest upraven přístup posluchačstva na galerii a jak jest sprostředkovati uveřejňování zpráv o jednání Národního shromáždění a jeho výborů.

§ 13.

Dokud nebude zvolen předseda a místo předsedové Národního shromáždění, vykonává funkce jejich předsednictvo Národního výboru a jednotliví jeho členové, jednatel Národního výboru je při tom zapisovatelem Národního shromáždění.

III. Jak Národní shromáždění jedná.

a) Předměty jednání.

§ 14.

Národní shromáždění jedná o návrzích vládních, o návrzích jednotlivých poslanců a o peticích a interpelacích.

§ 15.

Aby Národní shromáždění jednalo o návrhu jednotlivého poslance, musí návrh být podepsán nebo podporován aspoň dvaceti jinými poslanci.

§ 16.

Návrhy, které nejsou podány k předmětu denního pořádku za jednání o věci, jest podati písemně sněmovní kanceláři. Tyto návrhy kancelář rozmnoží tiskem a rozdává je co nejdříve poslancům.

§ 17.

Návrh písemně podaný předseda přikáže výboru ve schůzi následující po tom, když byl otisk návrhu rozdán. Každý poslanec může navrhnouti, aby návrh byl přikázán jinému výboru, nežli jež určil předseda; o tom rozhodne Národní shromáždění bez debaty jednoducho většinou.

§ 18.

Petice přidělí předseda Národního shromáždění dle svého uvážení některému výboru ihned, jakmile došly, mimo schůzi sněmovní.

b) Výbory sněmovní.

§ 19.

Národní shromáždění rozhoduje, které výbory mají být zřízeny a kolik členů mají mít a volí členy jejich.

§ 20.

Výbor sněmovní zvolí ze svého středu předsedu, jednoho až tři místopředsedy a jednoho až tři zapisovatele.

§ 21.

Jednání výboru mohou býti přítomni všichni členové sněmovny, neusnesli-li se výbor dvou-
třetinovou většinou, aby jednání jeho bylo neveřejné. Jedná-li výbor o rozpočtu a daních, nemůže se usnésti na neveřejném jednání.

§ 22.

Výbor může ke svému jednání povolati jednotlivé poslance, kteří nejsou jeho členy, aby vyslechl jejich názor o projednávání věci, výbor může také povolati k jednání členy vlády a jejich zástupce; členové vlády a předseda Národního shromáždění jsou oprávněni, dostaviti se do schůzi výborových, aniž byli pozváni a mohou do schůze povolati také úředníky jim podřízené. K vyzvání výboru jest vláda povinna vyslati do výboru svého zástupce. Výbor sněmovní může povolati ke svému jednání i jiné osoby nebo vyžádati od nich písemně dobré zdání o projednávané věci, styk tento sprostředkuje kancelář sněmovní, když předseda Národního shromáždění k tomu svolil.

§ 23.

Výbor jest schopen jednati a usnáseti se, je-li přítomna aspoň jedna třetina jeho členů.

§ 24.

Nedostaví-li se člen výboru do tří schůzí za sebou, aniž se řádně omluvil, pozbývá místa ve výboru. Předseda výboru jest povinen, ohlásiti to kanceláři sněmovní. Na místo uprázdněné provede se nová volba.

§ 25.

Totéž nastane, když člen výboru sám ohlásí kanceláři sněmovny, že z výboru vystupuje.

§ 26.

Výbor jedná stejně jako Národní shromáždění, pokud jednací řád nemá odchylky.

§ 27.

O jednání výboru sepíše se zápis zapisovatelem. V zápisu jest uvést, o čem výbor jednal zdali a kým byla zastoupena vláda, kdo ujal se slovo v jednání, co a kým bylo navrhováno a na čem se výbor usnesl, při tom jest uvést jaký byl poměr hlasů. Zápis podepíše předseda výboru a zapisovatel. K zápisu jest připojiti ústinu přítomných, do níž všichni přítomní členové výboru vlastnoručně se podepíší.

§ 28.

Výbor může se usnésti, že o jednání jeho bude sepsán těsnopisný záznam. Národní shromáždění může se usnésti, že jednání výboru nemá býti uveřejněno.

§ 29.

Dokud předseda výboru neprohlásí, že jednání o určitém předmětu denního pořádku jest

skončeno, může výbor měniti kdykoliv své usnesení; může se však státi tak jen tenkrát, když pro změnu usnesení vysloví se schůze jednomyslně anebo aspoň tolika hlasy, kolika bylo způsobeno dřívější usnesení.

§ 30.

Když jednání o určitém předmětu je skončeno, zvolí výbor zpravodaje pro Národní shromáždění. Zpravodaj vypracuje pak zprávu o důvodech, jimiž výbor při usuášení se řídil a o tom, k jakému výsledku dospěl, zprávu podepíše předseda výboru a zpravodaj.

§ 31.

Menšina výboru, čítající aspoň jednu pětinu členů výboru, může rovněž zvoliti zpravodaje, jenž vypracuje zprávu, odůvodňující stanovisko menšiny. Tuto zprávu musí podepsati aspoň jedna pětina členů výboru.

§ 32.

Zprávy řádně podepsané kancelář sněmovni rozmnoží tiskem a rozdá je všem členům Národního shromáždění.

§ 33.

Výboru může býti usnesení Národního shromáždění přikázáno, aby o návrhu jemu přiděleném podal zprávu v určité lhůtě. Výbor může žádati o prodloužení lhůty, není-li v dané lhůtě se svými poradami hotov. Není-li mu lhůta prodloužena, může býti předmět dán na denní pořádek Národního shromáždění i bez zprávy výborové. Zpravodaje určí v tomto případě předseda Národního shromáždění pokud možno z členů výboru.

c) Průběh plenární schůze Národního shromáždění.

§ 34.

Denní pořádek určí Národní shromáždění pokaždé jednoduchým hlasováním pro příští schůzi. Nestanovilo-li Národní shromáždění denního pořádku, ustanoví denní pořádek předseda v dohodě s místopředsedy.

§ 35.

Ustanovený denní pořádek může býti změněn usnesením dvouřetinové většiny přítomných členů Národního shromáždění.

§ 36.

Kdo chce mluvit k předmětu denního pořádku, přihlásí se písemně u předsedy Národního shromáždění nebo jeho zástupce. Přihlašování členů je v pořádku v pořadí, v jakém se přihlásili, při čemž seřadí se zvláště řečníci dle toho, míní-li mluvit pro předmět denního pořádku či proti němu.

§ 37.

Přihlásí-li se ke slovu více nežli šest poslanců, rozhodne los o pořadí, v jakém jest jim slovo uděliti. Poslanci mohou se však i po vylosování přihlašovati ke slovu.

§ 38.

Poslanci zapsaní v řečnické listině jsou oprávněni místa řečnická si zaměnit. To jest ohlásiti předsedovi sněmovnímu.

§ 39.

Národní shromáždění může většinou ustanoviti dobu, po kterou smí jednotlivý řečník mluvit.

§ 40.

Je-li předmětem jednání zpráva výboru, dostane se nejdříve ke slovu zpravodaj výboru; není-li přítomen, určí předseda Národního shromáždění jiného člena výboru zpravodajem.

§ 41.

Po té uděluje předseda řečníkům slovo v pořadí, v jakém řečníci jemu oznámí, při čemž jest dbáti toho, aby nejprve bylo uděleno slovo řečníku zvolenému proti předmětu denního pořádku; dále jest řečníky obou stran střídati.

§ 42.

K témuž předmětu nemůže nikdo mluvit vícekrát nežli dvakrát.

§ 43.

Členové vlády jakož i jejich zmocněnci mohou se přihlásiti kdykoli ke slovu, jež jest jim uděliti ihned; řečník právě mluvící však nesmí býti přerušen.

§ 44.

Mluví se s řečnické tribuny.

§ 45.

Kdo se odchyluje od věci, může býti předsedou volán k věci; stalo-li se tak třikrát marně, může býti řečníkovi slovo odňato. Řečník může si ihned vyžádati rozhodnutí Národního shromáždění, jež rozhodne ihned bez debaty.

§ 46.

Kdo poruší v řeči slušnost nebo mrav, nebo v řeči dopustí se činu trestního, může býti předsedou volán k pořádku a může mu býti slovo odňato, když pokračuje v závadném způsobu řeči.

§ 47.

Poslanec, jenž urazil v jednání Národního shromáždění jiného poslance, člena vlády nebo jeho zástupce, může býti k žádosti jeho pozván před kárný výbor, jenž rozhodne v 48 hodinách,

navrhne kárný výbor, aby obviněnému poslanci byla vyslovena důtka. Tento návrh jest dáti ihned na denní pořádek schůze sněmovni.

§ 48.

Kdo maří jednání Národního shromáždění takovým způsobem, že nemůže býti v jednání pokračováno, může býti předsedou vyloučen z účasti při jednání Národního shromáždění až na dobu jednoho měsíce.

Po odchodu vyloučeného poslance předseda se dotáže sněmovny, zda-li jeho rozhodnutí schvaluje. Sněmovna o tom rozhodne bez debaty prostým hlasováním.

Při opětujícím se vyloučení může býti též zbaven poslaneckého platu na měsíc nejbliže příští.

§ 49.

Když bylo uděleno slovo aspoň 4 řečníkům, může kterýkoli poslanec přihlásiti se k formálnímu návrhu, aby debata byla skončena. O návrhu tom jest ihned hlasovati.

§ 50.

Schválilo-li Národní shromáždění návrh na konec debaty, zvolí řečníci dosud zapsaní ze svého středu, v odděleném hlasování, po generálním řečníku pro a proti.

§ 51.

Ujme-li se ještě potom člen vlády nebo zástupce jeho slova, je tím debata znova zahájena.

§ 52.

Dokud debata není ukončena, může každý poslanec navrhopati změny projednávaného návrhu a doplňky k němu. I takový návrh musí býti podporován 20 jinými poslanci.

§ 53.

Když promluví generální řečníci, dostane závěrečné slovo zpravodaj.

d) Hlasování.

§ 54.

Po té přikročí se k hlasování. Předseda prohlásí, v jakém pořadí dá hlasovati, aby právě mínění Národního shromáždění vyšlo na jevo. Každý poslanec může navrhopati, aby hlasováno bylo v jiném pořadí. O návrhu rozhodne předseda. I návrhu, aby bylo hlasováno odděleně o jednotlivých ustanoveních projednávaného návrhu, jest vyhověti.

§ 55.

Kdo hlasuje pro návrh, vstane k vyzvání předsedovu se svého místa.

§ 56.

Předseda nehlasuje.

§ 57.

Předseda prohlásí, zdali návrh jest přijat čili nic.

§ 58.

Před hlasováním může každý poslanec vyžadovati, aby byl číselně zjištěn počet hlasů pro návrh a proti němu. Předseda může tak učiniti kdykoliv, aniž by o to byl žádán.

Sčítání hlasů provede tajemník sněmovni, nebo jeho zástupce a zapisovatelé.

§ 59.

Předseda může za účelem přesného zjištění poměru hlasů naříditi hlasování dle jmen. Hlasování dle jmen jest provésti také tenkrát, vyžaduje-li toho 50 poslanců.

§ 60.

Dle jmen hlasuje se tím způsobem, že každý poslanec odevzdá tištěný hlasovací lístek, obsahující jeho jméno a slovo ano nebo ne.

§ 61.

Hlasy spočítá tajemník sněmovny nebo jeho zástupce.

§ 62.

Když návrh byl schválen v jednotlivých částech, koná se druhé čtení. Při tom není debaty, pozměňovací návrhy nemohou býti podávány. Pouze návrhy na opravu usnesení, na opravu chyb tiskových nebo slovních jsou přípustny.

e) Volby.

§ 63.

Volí se lístky tak, že každý hlasující odevzdá hlasovací lístek do osudí za dozoru zapisovatele a tajemníka sněmovního. K návrhu předsedy nebo některého poslance může se Národní shromáždění usnésti dvoutřetinovou většinou, že volby mají se konati stejně jako jinaké hlasování.

Z toho jsou vyloučeny volby předsedy a mistopředsedů sněmovních.

§ 64.

Volí-li se lístky, sčítá je tajemník sněmovni. Na volební lístky vztahuje se též ustanovení § 7.

f) Prohlášení vlády.

§ 65.

Členu vlády jest udělití slovo na počátku nebo na konci schůze k prohlášením, která nejsou v souvislosti s denním pořádkem.

§ 66.

Národní shromáždění může se na návrh usnésti, že o prohlášení jest zaháiti debatu.

§ 67.

Tuto debatu zakončiti jest hlasováním, schvaluje-li Národní shromáždění prohlášení, čili nic; Národní shromáždění může se však usnésti, že hlasování odkládá.

g) Dotazy.

§ 68.

Každý poslanec jest oprávněn, písemně dotazovati se vlády nebo jednotlivých členů její po činech vlády a její orgánů a po zamýšlených opatřeních. Na dotaz jest odpověděti nejpozději v 6 nedělích ústně nebo písemně.

§ 69.

Dotaz i odpověď jest zaslati sněmovní kanceláři, která je rozšíří tiskem. Když byla odpověď rozdána, může každý poslanec navrhnouti ve schůzi nejbližší příští, aby o odpovědi byla zahájena debata; o ní platí ustanovení § 67.

h) Dotazy naléhavé.

§ 70.

K návrhu 25 poslanců může se Národní shromáždění bez debaty jednoduchým hlasováním usnésti, že o dotazu jest zahájiti ihned debatu. Na takový dotaz musí člen vlády, jemuž dotaz platí, v debatě odpověděti. O debatě této platí rovněž ustanovení § 67. Doba, po kterou smí v této debatě jednotlivý řečník mluvit, nesmí převyšovati půl hodiny.

i) Jiné podrobnosti.

§ 71.

Každý poslanec může se ptáti předsedy Národního shromáždění a předsedy výboru po opatřeních jejich; dotaz jest podati písemně kanceláři sněmovní. Na dotaz musí býti dána odpověď ve 14 dnech; ani dotaz, ani odpověď se tiskem nerozmnožují.

§ 72.

Hlásí-li se poslanec k návrhu, týkajícímu se formálního jednání, jest mu slovo ihned uděliti a o návrhu ihned hlasovati. Řečník právě mluvící nesmí býti v něm přerušen, k odůvodnění návrhu jest navrhovateli poskytnuta doba 5 minut.

k) Veřejnost jednání.

§ 73.

Schůze Národního shromáždění jsou veřejné. Národní shromáždění může se však usnésti na tajném zasedání dvoutřetinovou většinou. Nesmí se tak státi při jednání o rozpočtu o věcech daňových.

§ 74.

Usneslo-li se Národní shromáždění na tajném zasedání, vzdáti se posluchači. Zápis o tajné schůzi se neuveřejňuje.

l) Zápisy.

§ 75.

O schůzích sněmovních vede se zápis obdobný k zápisům o schůzích výboru.

§ 76.

Zápis podepíše předseda, zapisovatel a tajemník sněmovny.

§ 77.

Zápis jest uložen v kanceláři sněmovní, kde do něho mohou členové Národního shromáždění nahlédnouti. Není-li proti němu do 48 hodin podána stížnost písemně kanceláři sněmovní, pokládá se zápis za schválený.

§ 78.

Byla-li podána stížnost, může ji předseda ihned vyhověti, uznává-li ji za důvodnou. Jinak spraví o ni v nejbližší schůzi Národního shromáždění, které rozhodne, má-li býti stížnost vyhověno, čili nic.

§ 79.

Zápisy se uveřejní.

§ 80.

O jednání sněmovním vede se těsnopisný zápis kanceláři k tomu určenou, jenž se co nejrychleji uveřejní. § 77. platí i pro těsnopisný zápis. Návrhy a dotazy jsou přílohou těsnopisného zápisu.

m) Změny jednacího řádu.

§ 81.

Návrhy na změnu jednacího řádu musí býti samostatně podány a samostatně projednávány.

n) Schůze Národního shromáždění.

§ 82.

Jak dlouho schůze má se konati, rozhoduje předseda. K návrhu kteréhokoli poslance rozhodne o tom Národní shromáždění bez debaty.

§ 83.

Národní shromáždění rozhodne pokaždé, kdy se má konati příští schůze anebo odročí se na dobu neurčitou. Usnese-li se Národní shromáždění, že se odročí na déle nežli 14 dnů, může aspoň jedna pětina poslanců žádati za svolání Národního shromáždění. Žádost jest podati písemně s udáním denního pořádku předsedovi Národního shromáždění, který jest povinen svolati Národní shromáždění nejpozději do týdne s vyžadovaným denním pořádkem. Předseda má právo svolati Národní shromáždění bez podobné žádosti.

IV. Postavení poslanců.

§ 84.

Veřejní zřizenci, kteří jsou členy Národního shromáždění, mají bez újmy platových i postupových nároků dovolenou po dobu vykonávání poslaneckého úřadu.

§ 85.

Poslancům přísluší měsíční plat vyplácený předem ve výši 1000 K měsíčně. Poslanci, jejichž bydliště jest mimo policejní obvod pražský, obdrží mimo to příplatek 300 K měsíčně. Místopředsedové mají plat 1500 K.

§ 86.

Předseda Národního shromáždění má plat dvojnásobný. Mimo to jest mu na útraty státní přidělení stálý povoz.

§ 87.

Platy poslanců nepodléhají ani daním ani poplatkům.

§ 88.

Poslanci mohou bezplatně používatí kterékoliv třídy všech drah a lodí dopravních v celém obvodě státním.

Dr. K. Kramář v. r.

Ant. Švehla v. r.

Dr. Alois Rašín v. r.

Jiří Stříbrný v. r.

Dr. Frant. Soukup v. r.

Dr. Vavro Šrobár v. r.

Čís. 37.

Zákon ze dne 13. listopadu 1918

o prozatímní ústavě.

O národním shromáždění.

§ 1.

Národní výbor rozšiřuje se na 256 členů způsobem a dle klíče, jak vznikl Národní výbor. Tento sbor nazývá se Národní shromáždění.

§ 2.

Týž způsob a klíč platí i pro doplňování Národního shromáždění, odpadne-li některý člen.

§ 3.

Členem Národního shromáždění přestává být:

- a) kdo ztratil svéprávnost,
- b) kdo odsouzen byl pro trestný čin, který způsobuje ztrátu volitelnosti do obcí v Čechách, zbaven byl členství rozhodnutím Národního shromáždění. Rozhodnutí Národního shromáždění děje se dvouřetinovou většinou přítomných.

§ 4.

Národní shromáždění vykonává pravomoc zákonodárnou pro celý stát i jednotlivé jeho části

a pravomoc dozorčí nad mocí výkonnou až do doby, kdy dle ústavy konečně seje se a ustaví sněmovna vyšlá z voleb.

§ 5.

Národní shromáždění vypracuje si jednací řád; dokud se tak nestane, platí jednací řád přijatý ve schůzi Národního výboru dne 9. listopadu 1918.

§ 6.

Národní shromáždění je schopno jednat i usnášeti se, je-li přítomna aspoň jedna třetina poslanců. Usnáší se nadpoloviční většinou přítomných. Přítomnosti aspoň dvou třetin poslanců a dvouřetinové většiny přítomných je třeba ke změně tohoto zákona, zákona o všeobecných právech občanů, zákona ze dne 9. listopadu 1918 o osobní nedotknutelnosti členů Národního shromáždění, k volbě presidenta republiky, konečně k usnesení o vypovězení války.

O presidentu republiky.

§ 7.

Hlavou státu je prezident republiky, kterého volí Národní shromáždění za přítomnosti dvou třetin poslanců dvouřetinovou většinou přítomných.

Úřad presidenta trvá až do doby, kdy dle ústavy konečně nová hlava státu bude zvolena.

§ 8.

Mešká-li prezident mimo hranice státu, anebo je-li místo jeho uprázdněno, vykonává zatím jeho práva vláda, která může jednotlivými úkony pověřiti svého předsedu.

§ 9.

Prezident republiky nemůže býti trestně stíhán.

§ 10.

Prezident republiky:

- a) zastupuje stát na venek,
- b) je nejvyšším velitelem vojska,
- c) přijímá vyslance,
- d) vypovídá podle usnesení Národního shromáždění válku a předkládá mu sjednaný mír ku schválení,
- e) jmenuje důstojníky, státní úředníky a soudce počínaje VI. třídou hodnostní nahoru,
- f) má právo prominouti nebo zmírniti tresty i právní následky trestného činu, odsouzení nebo trestu, jakož i naříditi, aby trestní řízení nebylo zahájeno, anebo zahájené trestní řízení opět bylo zastaveno.

K vládním úkonům, jež prezident republiky vykonává, musí býti opatřen spolupodpis příslušného odpovědného člena vlády.

§ 11.

Prezident republiky má právo zákon usnesený Národním shromážděním vrátiti do osmi dnů po usnesení k novému projednání. Setrvá-li Národní shromáždění na svém původním usnesení, musí zákon býti vyhlášen.

§ 12.

Prezident republiky slíbí před Národním shromážděním na svou čest a svědomí, že bude dbáti blaha republiky a lidu a šetřiti zákonů.

Jak se vyhláší rozsudky.

§ 13.

Rozsudky a nálezy soudů vyhláší se jménem republiky.

O moci výkonné a nařizovací.

§ 14.

Moc výkonná a nařizovací přísluší 17členné vládě, jejíž předsedu a členy (ministery) volí Národní shromáždění.

Vláda volí ze sebe náměstka předsedova, který zastupuje předsedu.

§ 15.

Předseda a členové vlády slíbí před Národním shromážděním na svou čest a svědomí, že své povinnosti svědomitě a nezájmově budou konati a zákonů šetřiti.

Žádný člen vlády nesmí býti členem správní neb dozorcí rady akciových společností, nebo jednatelem společností s ručením omezeným, které podléhají dani výdělkové podniků k veřejnému účtování povinných.

§ 16.

Vláda jest odpovědna Národnímu shromáždění, které jí může za přítomnosti aspoň poloviny poslanců prostou většinou hlasů odvolati, což se stane vyslovením nedůvěry.

Návrh na vyslovení nedůvěry musí býti podepsán nejméně jednou čtvrtinou poslanců a přikáže se nejprve výboru.

§ 17.

Vláda sídlí v Praze. Rozhoduje ve shromáždění, jemuž přítomno musí býti aspoň deset členů, předsedu nebo jeho náměstka v to počítaje.

Vláda rozhoduje ve společných schůzích:

- a) o vládních předlokách pro Národní shromáždění určených,
- b) o všech věcech politické povahy,
- c) o jmenování úředníků, pokud jmenování ústředním úřadům nebo prezidentovi republiky je vyhrazeno.

§ 18.

Vláda určí, který ze členů (ministrů) řídí a odpovídá za jednotlivé úřady zřízené k obstarávání nejvyšší správy státní.

§ 19.

Zákony musí býti vyhlášený do osmi dnů po usnesení Národním shromážděním, s výhradou případu § 11., 1. věta. Podepisuje je prezident republiky, předseda a onen člen vlády, jehož úřad je pověřen provedením dotyčného zákona.

Mešká-li prezident mimo hranice státu, anebo je-li místo jeho uprázdněno, podepisuje zaň předseda vlády.

Nařízení podepisují ministerský předseda a nejméně devět ministrů.

§ 20.

Všecky akty moci výkonné a nařizovací dosud předsednictvem Národního výboru provedené se schvalují.

§ 21.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlásky.

Dr. Frant. Soukup v. r. Ant. Švehla v. r.

Jiří Stříbrný v. r. Dr. Alois Rašín v. r.

Dr. Vavro Šrobár v. r.

Čís. 38.

Zákon ze dne 13. listopadu 1918,
jímž se zřizuje zemský správní výbor.

Národní výbor československý nařizuje:

§ 1.

Zemská správní komise, zřízená císařským patentem ze dne 26. července 1913, čís. 36 z. z. a vyhlášením ministra vnitra ze dne 27. září 1918, čís. 66 z. z., se zrušuje.

§ 2.

Pro výkon prací, jež byly přikázány dosavadními zákony zemskému výboru království Českého, zřizuje se zemský správní výbor.

§ 3.

Zemský správní výbor skládá se z předsedy a osmi členů dle klíče, jak vznikl Národní výbor. Předseda může si jmenovati náměstka. Předsedu a členy jmenuje na dobu jednoho roku Národní shromáždění, které má právo sprostiti je jejich úřadu.

Národní shromáždění není vázáno voliti předsedu a členy zemského správního výboru ze svého středu.

§ 4.

Předseda zemského správního výboru má roční plat 20.000 K, členové 12.000 K z prostředků zemských.

§ 5.

Jinak platí pro zemský správní výbor předpisy zemského zřízení a instrukce pro zemský výbor usnesená sněmem království Českého. Změny této instrukce, o nichž se usnese zemský správní výbor, schvaluje Národní shromáždění.

§ 6.

Zemští úředníci a zřizenci budou převzati na účet zemského fondu do služeb státu československého za výhrady předpisů zákona o převzetí státních úředníků a zřizenců, který bude vydán Národním shromážděním.

§ 7.

Národním shromáždění se vyhrazuje převzítí jednotlivá odvětví zemského správního výboru do správy státní.

§ 8.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ant. Švehla v. r. Dr. K. Kramář v. r.
Dr. Frant. Soukup v. r.

Čís. 39.

Zákon ze dne 13. listopadu 1918

o rozpuštění sboru obecních starších hlavního města Prahy a zřízení správního sboru.

§ 1.

Sbor obecních starších hlavního města Prahy se rozpouští, poněvadž resignacemi a úmrtím se stal nyní sbor obecních starších nezpůsobilým k usnášení.

§ 2.

Na jeho místo ustanovuje se správní sbor hlavního města Prahy, jehož pravomoc a působnost jest táž, jaká obecním řádem pražským ze dne 27. dubna 1850, č. 85 z. z. a v. v. a ostatními příslušnými zákony vyhrazena jest sboru obecních starších hlavního města Prahy.

§ 3.

Správní sbor hlavního města Prahy má 49 členů jmenovaných státní moci výkonnou.

§ 4.

Správní sbor hlavního města Prahy volí se svého středu 16člennou městskou správní radu, jejíž pravomoc a působnost jest táž, jaká obecním řádem pražským ze dne 27. dubna 1850, č. 85 z. z. a v. v. a ostatními příslušnými zákony vy-

§ 5.

Správní sbor hlavního města Prahy volí ze svého středu tři náměstky. Předsedu jmenuje Národní výbor.

§ 6.

Aby správní sbor hlavního města Prahy činiti mohl platná usnesení, musí nejméně 24 členů sboru schůze se účastniti.

§ 7.

Má-li se obecní majetek nebo statek vyšší ceny 20.000 K zciziti, pachtovní smlouva o roční činži vyšší 2000 K nebo na více než 6 let uzavřiti, má-li se půjčkou, zástavou nebo rukojemstvím uvaliti na obec nebo ústavy obecní závazek nový, k tomu všemu jest třeba, aby byly přítomny dvě třetiny členů správního sboru a aby pro to hlasovalo nejméně 25 členů sboru. (Zákon ze dne 22. března 1889, č. 20 z. z.)

§ 8.

Aby městská správní rada hlavního města Prahy činiti mohla platná usnesení, potřebí jest, aby bylo přítomno nejméně 8 členů a v případech §§ 123. a 124. obecního řádu pražského ze dne 27. dubna 1850 nejméně 12 jejích členů.

§ 9.

Do správních a dozorčích rad obecních ústavů a podniků, jakož i do poradních komisí mohou být povoláni též obyvatelé pražští, kteří nejsou členy Správního sboru hlavního města Prahy, při čemž se do otázky, jak toto povolání státi se má, jest se řídití dosavadními předpisy.

§ 10.

Zákon tento vstupuje ihned v účinnost.

Dr. Frant. Soukup v. r. Dr. K. Kramář v. r.
Dr. Vavro Šrobár v. r. Ant. Švehla v. r.

Čís. 40.

Zákon ze dne 13. listopadu 1918

o zřízení zvláštního úřadu (ministerstva) pro správu pošt, telegrafů a telefonů.

Národní výbor nařizuje:

§ 1.

Z úřadu ministerstva pro správu obchodu, průmyslu a živnosti vylučují se pošty, telegrafy a telefony a zřizuje se pro tento obor správy zvláštní úřad (ministerstvo) pro správu pošt, telegrafů a telefonů.

§ 2.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Dr. Alois Rašín v. r. Dr. K. Kramář v. r.
Dr. Frant. Soukup v. r. Ant. Švehla v. r.
Dr. Vavro Šrobár v. r.